23. štev. Poštnina pavšalirana. Gornja Radgona, dne 10. junija 1921. III. leto.

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Gornji Radgoni, Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7. Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor 3 *mm* visok in 45 *mm* širok) K 1·50. Pri večkratni objavi primeren popust.

Inteligenca in ljudstvo.

Inteligenca (ali po slovensko: razumništvo) izhaja po veliki večini iz kmečkega ljudstva, zato je po svojem položaju poklicana, da dela za svoje ljudstvo v gospodarskem in prosvetnem smislu. To je predvsem njena sveta dolžnost. Kako pojmuje razumništvo to svojo dolžnost, nam jasno kaže sedanja doba, ki je doba izrazitega mrtvila, brezbrižnosti in mrzle sebičnosti ter koristolovstva. To vse so značilni znaki sedanjega časa, v katerem ima glavno besedo naše razumništvo, kateremu je veselačenje in popivanje višji vzor kakor prosveta ljudstva. To je neodpustljiv naroden greh. Izobraževalno delo počiva skoro v celem obsegu, njegovo mesto pa je zavzela lahkomiselnost in duševno lenarenje. Res je, da so to vse pojavi vojne, pojavi, katere opažamo na celem svetu, kjer je divjala vojna pošast, vendar s tem nikakor ni rečeno, da mora pri tem ostati. Če smo odložili okrutno-mrzlo orožje, vrnimo se nazaj k starim vzorom in idealom, postanimo zopet ljudje, kakor se spodobi. Po preobratu do danes se je marsikdo vprašal, kako stališče bo zavzelo naše razumništvo, ko bodo notranje državne razmere popolnoma urejene. Sedanjost pa nam je brez krinke pokazala to stališče in človeku, ki le količkaj bolj globoko prevdari sedanji položaj in ki le količkaj misli naprej, se mora (ako je pravi rodoljub!) krčiti srce, ko se mu nehote vsiljuje mnenje, da je veličastna stavba naše domovine pravzaprav le bleščeča palača, zgrajena na pesku... Stavba, ki nima globokega temelja — in ta temelj je predvsem razumništvo z globoko srčno in umsko izobrazbo, ne pa miljoni bajonetov in topov — taka stavba ne more kljubovati neizprosnim viharnim spremembam okoli nje.

Res je, da se naši inteligenci danes mnogo očita. Deloma upravičeno, deloma tudi neupravičeno. Včasih se zdi, da je dobršen del inteligence zašel na pota socijalističnih utopij, včasih pa, da je naše razumništvo po veliki večini priseglo Zlatemu Teletu večno zvestobo. Eno in drugo nikakor ni napredno. Nastal je potem predsodek, češ vsled propalosti sedaj obstoječih političnih strank je vsako delo za narod nemogoče. Izgovor, ki sicer ne drži, ker je prazna beseda (fraza), pa je vendar kolikor toliko sposoben, najti svoje vernike. Sicer ne očitam nedelavnosti samo naši inteligenci; kajti ta kuga je prešla v vse sloje našega ljudstva. Res je, da je v starih strankah toliko zastarelega, toliko osebnosti in sličnih prikazni, ki odbijajo razumnega človeka od take družbe in zato vidi razumnik v teh strankah temeljni cilj: sebičnost, koritarstvo in nazadnjaštvo. S tem priznanjem pa nikakor ne smemo hvaliti ali zagovarjati lenarenja našega razumništva, ki je v prvi vrsti poklicano, da pokaže ljudstvu, iz katerega je izšlo — pot v srečno in trpljenja našega naroda vredno bodočnost. Z žalostjo in brez predsodkov ugotavljamo, da je precejšnji odstotek naših bratov — nepismen (v Stari Srbiji 53.5%, na Hrvaškem 39.1% in v Bosni in Hercegovini — 89.2%), medtem ko nepismenost v Sloveniji ne znaša niti 2%. Če k tem številkam v medsebojnem primerjanju dodamo zastoj (stagnacijo) v prosvetnem delu v Sloveniji, smo si dali spričevalo, da nismo tako neumni „kakor izgledamo“ ali za kakšne nas smatra Beograd. — Naše časopisje se skoro brez izjeme bavi v glavnem z metodami, ki ubijajo v narodu vero v lastno moč in krhajo itak že borni ostanek narodne zavesti.

Z ozirom na to bo treba najti načina, da poglobimo izobraževalno delo med našim ljudstvom. Ta način bi moral brezpogojno upoštevati novonastale razmere, v katerih se gibljemo sedaj. Prosvetno delo mora v naši državi zavzeti častno mesto; kajti ono je osnova pravi ljudski svobodi, ono bo dajalo smernice v perečih socijalnih vprašanjih, bo privedlo ljudstvo do politične zrelosti in istega gospodarsko dvignilo nad druge narode. Vsak državljan si mora biti v svesti svojih pravic in dolžnosti, le potem, ko damo izobraževalnemu, prosvetnemu delu častno mesto, katero mu pristoja — bomo lahko mirno rekli: Mi se nikogar ne bojimo! In če bo prišla kedaj nad nas kaka izkušnja, ki bo zahtevala od nas treznih glav, in dobrih živcev ne bo naletela na zmešane pojme in predsodke, ampak bo narod enodušno odgovoril: Moremo, ker hočemo. Dovolj je razdrapanosti med nami in skrajni čas je, da se začne s podrobnim izobraževalnim delom vzlasti na naših mejah. S tem pa ni rečeno, da bi se naše zaledje moralo omalovaževati. Sredstva za dosego tega začetka so različna. V prvi vrsti so prosvetna društva raznih imen. Ta društva bi morala imeti vzorno urejene knjižnice s knjižničarji iz vrst inteligence. V teh društvih bi se morala vršiti redna predavanja. Kjer ni predavateljev, bi morala kaka primerna državna prosvetna ustanova postreči s potovalnimi učitelji. Dan za dnevom izvemo, da ima država dovolj denarja za marsikatero „bezposlico“; pobirajo se davki za to in ono, samo za prosveto ljudstva se nič ali bolje rečeno bore malo stori. Nadalje so diletantske gledališke predstave velike važnosti. V društvih se dalje premalo goji narodna zavest. So kraji v Sloveniji in mnogo jih je žalibog, kjer ni podružnice Jugoslovanske Matice. Mnogo ljudi ne ve, kaj je to Slovenska Matica, večina ne pozna niti najznamenitejših slovenskih pesnikov, pisateljev, skladateljev in sploh umetnikov. Po slovenskih domovih se šopirijo tiskane slike židovskega izvora z najbolj neumnimi motivi. Nadalje se zanemarja petje in med inteligenco — celo šport. Predmet za predavanja ni težko najti: Verstvo, cerkvena zgodovina, slovstvo (literatura), narodna zgodovina, politična zgodovina, zemljepisje, svetovno-politična vprašanja, narodnoobrambne metode, človek in njegovo duševno življenje, gospodarska vprašanja itd. itd. —

Vse to pa je v prvi vrsti naloga naše inteligence. Njeno geslo mora biti: Ustvarjati. Pa ne za sebe, za svoje korito, ampak iz naroda za narod. Če se bo naša inteligenca z vso ljubeznijo, katero dolguje ljudstvu, iz katerega je izšla, vrgla na prosvetno delo, ne bo imela časa, udinjati se osebno-strankarski sebičnosti

Njen prvi sestanek.

(Jesenska povest za spomlad.)

(Konec.)

„Nedolžni“, je ponovila, kakor brez misli in se zamislila. Poglobila se je v davni spomin in je nalahno zardela.

„Ali naj, ali Vam naj pripovedujem, kakšne posledice ima lahko tak „nedolžen“ sestanek? Mislim, da Vam ta moja žalna obleka, katero nosim že dolgo, pove vse — vse — vse!

Odgovoril sem flegmatično: „Hm. To je seveda bridka resnica. To je bilo takrat zelo žalostno, seveda — prav žalostno. ko bi Vaš gospod soprog takrat le —“

Nisem še izgovoril do konca, segla mi je že v besedo: „Gotovo! Gotovo! Moj mož je bil res bolj silovite nature, ampak rečem Vam tudi: dober, kakor poosebljena dobrota! S ponosom je zrl na svojo rodbino, visoko je cenil čast slehernega člana naše hiše. Njegova čast je bila takrat užaljena do skrajnosti. — On ni mogel drugače, ni mogel —“

Po licu sta ji polzeli dve veliki solzi.

„Seveda“, dejal sem tiho, „bila je velika nesreča —“

V tajinstveni mir, ki je sledil mojim besedam, je zabrnel električni zvonček. Gospa Mara si je nagloma utrnila solzo, katero je izvabil spomin na njenega moža.

„Ona, Zora je“, je dejala gospa glasno, „ampak molčiva o vsem, kar sva govorila o njej!“

Gospa Mara še ni dobro odgovorila svojih besed in odprla so se vrata. — Mlada, vitka deklica, visokega in gracijoznega stasa je naglo vstopila v salon. Njene oči so čudovito lepo žarele, njena lica so bila kakor rožni cvet.

„Zdravo, prijatelj, dober večer mamica! Moj Bog, to je vreme zunaj! In kakšen veter piha — lase imam čisto premočene in potem te luže po ulicah! In kako prijetno je tu!“

Obrnila se je do velikega salonskega ogledala, in si popravila frizuro in govorila: To vreme — to vreme...“ potem se je obrnila zopet k nama.

Gospa Mara me je pogledala in čital sem takoj v njenem pogledu, da me razume.

Bilo je jasno, da utegne biti vse res, o čemur sva preje govorila.

„Si se dobro zabavala, gospica Zora?“ vprašal sem ne toliko iz zanimanja, ampak zgolj zato, da sem nekaj zinil.

Da — da — je že bilo. No, bilo je čisto fletno. — Hitro je odvrnila pogovor: „In vidva tudi? Ne?“ Pogledala je svojo mamico direktno v obraz. „Ampak — ljuba mamica, odkod imate te solzice?“

„Eh, kje —“ dejala je gospa Mara malomarno, in si obrisala oči. „Česar vsega ne vidiš, otrok!“

„Pravkar sva obravnavala zelo žalostno dogodbico...“

„Ah, kaj se je vendar zgodilo?“

„Bilo je pred petimi leti.“

„Povej vendar.“

Pogledal sem gospo Maro in ona mi je molče dovolila, da pripovedujem žalostno zgodbo.

Začel sem: „Pred leti je bilo, ko je živel mlad častnik. Vzljubil je dekle boljše rodovine. A poročiti se ni mogel, ker še pravzaprav ni bil nič pravega. Prosil je za važno državno službo v tuji državi in nekega večera, ko se je odpravljal na pot k svoji materi po slovo, se je sestal z dekletom skrivoma, tam v samotnem parku kraj jezera —“

Zora je bila v zadregi: „Prijatelj, zakaj mi to pripoveduješ? To je mogoče začetek Tvojega romana..?“

„Ali naj neham, Zorica?“

„Ne — ne“, je dejala kakor v sanjah.

„Da... Slučaj je potem hotel, da je brat onega dekleta, sicer oženjen mož, prišel slučajno le-tam mimo. — Priznavam, brat je bil razborite narave — nagle jeze — in kaj se je pravzaprav tam zgodilo — ne ve nihče — nihče; dekle je zbolelo, malo dni nato pa sta se onadva — dvobojevala!“

„Dvobojevala sta se?“

„Da. Brata, ki je bil pri vsem še najbolje nedolžen, zadela je usoda. Tako lahko malenkosti, dobroumišljene nerodnosti — ker ta dva sta morda mislila resno in pošteno, ljubila sta se morda iskreno in udano — določajo človekovo usodo!“

in vsem njenim škodljivim izrastkom. Na ta način bo ljudstvo spoznalo sebe in postalo ponosno na-se in na svojo moč. S tem delom, pa bo inteligenca enkrat za vselej izpodbila tla očitkom lenuharenja; neopaženo bo izginila tista za pravega rodoljuba mučna razlika med razumnikom in našim seljakom. Prazne besede bodo izginile, njih mesta bo zavzelo pozitivno (pravo) delo za narod in domovino in oni demagogi, ki slepomišijo z razdrapanostjo sedanjega časa ter iščejo v tem korist, bodo osamljeni šli za orači in sejavci prosvete. Te dolžnosti se mora naše razumništvo v polni meri zavedati. Ljudstvo, dobro in pošteno v svoji duši bo potem vzljubilo inteligenco kot kri svoje krvi in bo verovalo v svetost prosvetnega dela. To bo prava demokracija in narod in domovina bosta svojim učiteljem hvaležna. —

Če bo pa dosedanje mrtvilo ostalo še vnaprej, ostane inteligenci pečat duševnih lenuhov, razreda trotov, ki nima srca za ljudstvo, iz katerega je izšla. —

Jugoslovenska Matica.

Naša največja obrambna organizacija „Jugoslovenska Matica“ je imela v nedeljo, dne 29. maja svoj občni zbor, ki je bil številno obiskan od delegatov iz vse Slovenije in ki je ponovno utrdil ljubezen za brate tam preko.

Rodoljubi vseh strank so se ta dan sešli k skupnem delu in velika ljubezen do naših najbednejših jih je združila v visokem cilju. Zato pa je bil tudi potek občnega zbora sijajen in veličastna manifestacija naše narodne misli.

Občni zbor je otvoril predsednik „Jugoslovenske Matice“ g. dr. Vladimir Ravnihar. Prisrčno je pozdravil vse navzoče in se toplo zahvalil vsem, ki so pomagali „Jugoslovenski Matici“ pri njenem požrtvovalnem in potrebnem delu. V daljšem in bleščečem govoru je nato pojasnil kulturne naloge Jugoslovenske Matice in njen pomen. Z viharnim odobravanjem so vzprejeli zborovalci njegov lep in srce povzdigujoč govor.

Tajniško poročilo je nato podal tajnik g. Mahkota. Jugoslovenska Matica šteje v Sloveniji 53 podružnic, z nad 12.000 člani. Dalje se pripravlja ustanovitev 28 novih podružnic, da bo skoraj vsa Slovenija organizirana v okrilju „Jugoslovenske Matice“. Vse delo v Sloveniji vodi pokrajinski zbor, ki voli iz svoje srede pokrajinski odbor, kot svoj izvršilen organ. Centrala se nahaja v Beogradu, v Zagrebu, Osjeku, Splitu, Sarajevem in Mostarju pa so glavne podružnice. Poleg podružnic, ki so steber Matičnega delovanja, je znatno pomagalo Jugoslovenski Matici učiteljstvo, ki je izvelo med ljudskošolsko mladino par nad vse uspešnih zbirk. Tako ob veliki noči akcijo pirhov, ki je dala 125.000 K. Tajnik omenja na dalje ostalo delo „Jugoslovenske Matice“, ki je jasno pokazalo, da je Jugoslovenska Matica mati neodrešenih.

Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imela „Jugoslovenska Matica“ do 1. maja nad 1 milijon kron dohodkov, od katerih je plodonosno uporabila pol milijona kron. Z glasnim odobravanjem so sprejeli zborovalci obe pozitivni poročili.

Sledile so na to volitve pokrajinskega odbora. Na predlog dvornega svetnika Regallyja je bil med viharnim odobravanjem vsega zbora izvoljen za predsednika g. dr. Vladimir Ravnihar. V odbor pa: dvorni svetnik Regally (podpredsednik), odvetnik dr. Puc (podpredsednik), gospa dr. Tavčarjeva (podpredsednica), Karol Mahkota (tajnik), dr. Franc Vodopivec (blagajnik), dr. Fornazarič, dr. Debeljakova, inž. Kosmač, Jernej Kopač, dr. Lončar, akad. Bibarič, Černej Ljudevit (Celje), Mohorko in gdč. Poljančeva (Maribor), Skala Anton (Savinska dolina), Vinko Šerona (Ptuj), Ivan Masten (Gorenjsko), Slatnar (Kamnik), ravnatelj Wester (Dolenjsko), dr. Kandare (Posavje), notar Tavzes (Notranjsko). Za namestnike so bili izvoljeni: Julče Novak in gdč. Stubica (Maribor), prof. Vajda (Ptuj), Vinko Stoper (Savinska dolina), dr. Dornik (Celje), Kolar (Gorenjsko), Čeh (Kamnik), Završnik (Dolenjsko), glavar Podboj (Posavje) in Gornik (Notranjsko).

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata, ki je ponovno manifestirala patrijotizem zborovalcev.

„Jugoslovenska Matica“ je z občnim zborom opravičila vse v nje stavljene nade, opravičite sedaj tudi Vi nade, ki jih stavi v Vas „Jugoslovenska Matica“.

Pristopajte k njej, postanite njeni člani in njeni neumorni podporniki.

Vaša čast zahteva to, interes naroda hoče tako in beda zatiranih Vas roti h temu! Zato storite svojo dolžnost.

Zora je stala pred menoj kakor okamenela. Nehote je položila svojo ročico, belo kakor alabaster, na mojo desno ramo in se zamislila.

„Da, Zorica“, vzdihnila je gospa Mara, „tako je bilo —“

Zora se je vzdramila iz svojih misli in se oklenila vratu svoje mamice.

„Ampak, če mislita pošteno, resno —“

„Kaj vedo tujci in drugi ljudje o tem? Ljudje vidijo zle tudi v idealnem stremljenju! Če kdo zagleda kak parček, si pač misli vse drugo, samo nič pametnega, poštenega!“

Zoro je to ganilo, sklonila se je do usten svoje mamice.

„In tako visoko je cenil brat svojo čast in čast svoje sestre, da ni mogel prezreti, odpustiti, se premagati!

Dolg poljub je bil odgovor materinemu srcu.

„In dete, Ti mar ne veš, kdo je bil oni „brat“?“

Zora se je razburila. Rudečica je oblila njena sveža lica, pokimala je komaj vidno v odgovor in se vrgla z obrazkom v naročje svoje mamice: „Mamica, ne zamerite; saj pride jutri — jutri pride“, je vzdihnila polglasno: „saj je bilo prvič, mamica . . .!“

In vendar sem jo tudi jaz ljubil . . .

Pristopajte k „Jugoslovanski Matici“!

Politične vesti

Jugoslavija. Vladna kriza postaja od dne do dne očitnejša. Razdor v vladnih strankah raste vedno bolj in bolj. Vsled sporazuma z muslimani utegne sicer dobiti Pašić večino za svoj centralistični ustavni načrt tudi v špecialni debati, kak pa nikakor ne bo obravnavalo krize. Bosanski radikalci so prišli vsled Pašićevega sporazuma z muslimani v jako neprijeten položaj, ker bodo težko mogli zagovarjati stališče radikalnega kluba pred svojimi kmečkimi volilci. Vsled tega vladajo ostra nasprotja med radikalci. Enako je v demokratskem klubu, v katerem se jasno kažeta dve skupini. Eno vodi Pribičević in ta je nepopustljiva v svojem držanju napram Hrvatom, druga pa je pripravljena Hrvatom dati, kar je njihovega. — Te dni je prispel v Beograd naš poslanec v Pragi Ivan Hribar in je imel dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Pašićem.

Avstrija. Kakor posnamemo iz došlih poročil hoče Štajerska po vzgledu Solnograške izvesti plebiscit za priklopitev k Nemčiji dne 3. julija. V Gradcu in v vseh drugih krajih se vršijo demonstracije za plebiscit. Nemška vlada je predlagala avstrijski vladi, da na vsak način ustavi plebiscitno gibanje, ker bi v nasprotnem slučaju zasedla Jugoslavija Koroško in Štajersko, Čehoslovaška pa Nižje-Avstrijsko. Državni kancler dr. Mayr je to sporočil takoj štajerskem deželnem glavarju, ki pa mu je odgovoril, da štajerska vlada ne priznava nobenega posredovanja po dunajski vladi in če ji ima nemška vlada kaj sporočiti naj to stori naravnost in neposrednjo njej. V merodajnih političnih krogih se smatra za gotovo, da se bo plebiscit na Štajerskem izvršil. Koroški Nemci so vsled tega v velikem strahu.

Tedenske novice

Nabori leta 1921.

Razglas.

Glasom razpisa Mariborske pukovske okružne komande z dne 31. maja 1921, št. Pov. 847 bodejo letošnji vojaški nabori v političnem okraju Ljutomer, kakor sledi:

I. v Slatini Radincih, gostilna Rosenberger pri kolodvoru:

dne 7. julija 1921: za občine Slaptinci, Bučečovci, Vučja vas, Galušak, Grabonoš, Kraljevci, Murski vrh—Zasadi, Sv. Jurij ob Ščavnici.

dne 8. julija 1921: za občine Terbegovci, Ivanjševci, Hrastje-Mota, Ivanjci, Kapela, Črešnjevci, Okoslavci, Negova, Orehovci.

dne 9. julija 1921: za občine Gornja Radgona, Police, Radinci, Rihtarovci, Šratovci, Očeslavci, Ščavnica.

dne 11. julija 1921: za občine Stanetinci, Zbigovci, Boračova, Nasova, Drobtinci, Konjišče.

dne 13. julija 1921: za občine Žiberci, Apače, Lutverci, Plitvica in Plitvički vrh.

dne 14. junija 1921: za občine Črnci, Segovci, Žepovci in Podgorje.

II. V Ljutomeru, gostilna „Triglav“ (kakor lansko leto):

dne 1. avgusta 1921: za občine Ljutomer, Staranovavas, Staracesta, Grlava, Godemarci, Iljaševci, Malanedelja, Križevci, Krištanci, Slamnjak, Logarovci, Lukavci, Branoslavci.

dne 2. avgusta 1921: za občine Moravci, Presika, Pristava, Radoslavci, Ključarovci, Kamenščak, Noršinci, Bunčani, Veržej, Bolehneci, Boreci, Cezanjevci in Cven.

Uradovanje naborne komisije se vsaki naborni dan začne točno ob 7. uri predpoldne.

Vse mladeniče, kateri so vpisani v naborni knjigi, mora občinski predstojnik sam predstaviti naborni komjsiji pravočasno, tako da zamore komisija pričeti uradovati ob 7. uri zjutraj.

Naborni komisiji se morejo predstaviti vsi mladeniči rojeni v letu 1901, kakor tudi vsi oni, kateri so bili pretečeno leto spoznani kot začasno (privremeno) nesposobni in tudi oni, kateri so dosedaj še iz katerega koli vzroka niso bili pri naboru.

Vsi mladeniči morajo seboj prinesti vse vojaške dokumente, vseh svojih družinskih članov (očeta in bratov), kajti ti dokumenti so radi določitve roka velike važnosti.

Zglasiti se morajo vsi tisti, kateri mislijo, da so o njih v naborni knjigi glede zadružnega in imovinskega stanja, starosti in poklica vpisani napačni podatki.

Družinski člani, starejši od rekruta, morajo seboj prinesti vse vojaške dokumente, iz katerih se razvidi, da so v vojski služili, pri kateri stroki, in koliko časa. Ti dokumenti so za rekruta pri določitvi roka službe od važnosti. Brez dokumentov ne bo nobenemu priznala njegova bivša služba v vojski.

Vsi naborni obvezanci morajo priti pred naborno komisijo čedno umiti, s snažnim perilom in obleko ter popolnoma trezni.

Vsi prestopki se bodejo kazensko zasledovali.

Železen drobiž ostane v veljavi. Zaradi potreb denarnega prometa je finančni minister odredil, naj državne blagajne sprejemajo tudi kovani železni drobiž stare avstro-ogrske banke. 20-vinarski drobiž se bo sprejemal v vrednosti 5 para.

Razpuščeni nemški občinski odbori. Vlada je razpustila nemške občinske odbore v vseh 10 občinah apačke kotline in imenovala na njih mesta gerente. Skrajni čas je že bil, da so se tamkajšnjim nemčurjem odvzela legalna torišča protidržavne propagande.

Katoličani v Italiji razvijajo jako živahno delavnost. Zdaj imajo že 24 dnevnikov, 50 revij, 200 periodičnih časopisov in več kakor 400 drugih listov. Družba katoliške mladine šteje 2000 organizacij, ženske organizacije imajo nad 300.000 članic, združenih v 1000 društvih. Zveza katoliških delavcev raste; v Turinu samem je v njej organiziranih 2000 članov.

Kako se dela z denarjem. Na kmetih je sedaj po raznih omarah in skrinjah zelo mnogo denarja. Nekateri kmetje hranijo denar zelo površno in brezbrižno. Sploh nočejo denarja nalagati v hranilnicah. Tako je hranil kmet Miha Štembal v Iški vasi 18.000 K denarja v nezaklenjeni omari v samotni čumnati. Okoli 19. m. m. je zapazil na veliko svoje presenečenje, da mu je denar izginil. Prebrskali so vse, a denarja ni bilo nikjer. Slednjič so javili stvar orožnikom, ki so izvedli 23. m. m. temeljito hišno preiskavo. Ves denar so našli na dnu omare med deskami, vsega zmečkanega in v navaden papir zavitega. Zanimivo je, da kmet še sam ni vedel, koliko ima denarja.

Za smeh in kratek čas. Ko so vdrli fašisti v župnjišče v Buzetu, so sneli sliko hrvatskega pesnika Preradoviča, ki so ga imela za Franca Jožefa in sliko pesnika Gundulića, ki so ga imeli za — cesarico Elizabeto. Človek ne ve, ali bi se jokal ali smejal.

Čuden znanstvenik. Znani berlinski socialni higienik prof. dr. Grotjahn je izdal že drugo izdajo knjige o individuelni in socialni higieni. V imenovani knjigi zahteva zakonito določeno številko porodov. In sicer mora sleherni nemški zakonski par imeti najmanj troje, posebno izdatni starši pa šestero otrok, ta pribitek pa proti državni odškodnini, če bodo potrebni podpore. Samo na ta način se morejo Nemci ubraniti nevarnosti, ki jim preti od slovanskih plodovitejših narodov.

Koliko Jugoslovanov je v Ameriki? Po najnovejših podatkih je v severni Ameriki 700.000 Jugoslovanov, od katerih jih je samo v Kanadi 200.000. Največ je Hrvatov, okoli pol milijona, Srbov in Slovencev je okoli 200.000.

„Plamen“. Izšla je 10. številka ilustriranega lista „Plamen“ s sledečo vsebino: Ivan Zorec, Zmote in konec gospodične Pavle; Vitomir F. Zeenc, Jugoslovansko dobrovoljstvo; Rado Murnik, Ženini naše Koprnele; Dragotin Inkiostri, Kapital in delo. I. Š. Orel, Pasti in zanjke (roman) i. t. d. Zraven tega je opremljen z krasnimi slikami in ilustracijami, stane četrtletno 36 kron in se naroča v Ljubljani, Kongresni trg št. 19. „Plamen“ priporočamo vsem našim čitateljem in sotrudnikom.

Žene v cerkvenih službah. Na občnem zboru presbiterijanske cerkve na Angleškem je bilo s 156 proti 126 glasov sklenjeno, da se smejo od sedaj naprej sprejemati v cerkveno službo tudi ženske kakor starešine in dekanice. Žena, ki hoče biti sprejeta v cerkveno službo mora imeti dober govorniški dar (jeziček ima vsaka na pravem mestu) in se ne sme omožiti. Hvala Bogu, da velja pri nas še vedno: „Mulier taceat in ecclesia“. (Ženska naj v cerkvi molči!) —

Tudi v Švici postajajo otročji. To nam svedoči sledeča vest: V Švici je napravila veliko ogorčenje in veliko zmešnjave vest, da je poljubil švicarski polkovnik Pfeifer, bivšemu cesarju roko, ko se je ta

vrnil v Švico. Vojaško komanda je takoj razglasila, da to ni res. Toda švicarski listi trdijo, da je bilo veliko ljudi navzočih, ki so natančno videli ko je polkovnik Pfeifer poljubil Karlu roko. Bomo videli, kako se bode končala ta važna zadeva s poljubom.

General kaznovan radi cigarete. Nenavaden dogodek meče čudno luč na strogo etiketo, ki vlada na Japonskem. Japonski general Takajanagi, šef štaba japonske vojske v Sibiriji je bil lansko leto odstavljen od svojega mesta, ker je v Vladivostoku eni gejši podaril cigareto. Na slavnosti, ki je bila prirejena na čast generalu, je pela ena lepa gejša, kar se je generalu tako dopadlo, da je njej podaril eno cigareto iz paketa, ki mu jih je daroval cesar. Ko se je gejša vrnila na Japonsko, so našli, kjer so pregledovali gejšino prtljago tudi ono cigareto s cesarjevim znakom. Morala je povedati, kje je dobila to cigareto. Cesarski dvor, ki je bil o tej zadevi obveščen je zahteval, da se uvede stroga preiskava. In Japonska je šla v vojsko za — demokracijo.

Čudež. V Besanconu na Francoskem se je izleglo jagnje, ki je imelo dve glavi in osem nog. Nesrečno jagnje kljub osmih nog ni moglo do korita in so ga morali ubiti. — V Jugoslaviji pa pridejo celo dvonogati osli prav lahko do korita. To pa je drugi čudež.

Evolucija. Gospod Živko Cvijič, komunist, voditelj privatnih nameščencev in končno občinski zastopnik v Zagrebu, je postal, ker je vlada nastopila proti komunistom, špediter, sedaj pa je končno prijadral v luko sreče: imenovan je za kraljevega carinskega posredovalca. Tak preobrat in to še v času treh mesecev še menda ni napravil nobeden komunist. Naši komunisti imajo pač posebno naziranje o svetu in na svetu. Nam se zdi, da so naši komunisti prevzeli sploh naloga carinikov lahkovernih ljudi.

16-letni kralj čikaških razbojnikov. „Chicago Tribuna“ poroča v eni svojih zadnjih številk o vrlo spretnem in nevarnem vlomilcu, nekem Viljamu Daltonu, ki je šele 16 let star. Izvršil je že razne tatvine in jako predrzne vlome, tako da so ga nazivali kralja čikaških razbojnikov. Poslednji vlom je izvršil v najmodernejšo banko „Nortem Trust Company“, ki je opremljena z vsemi mogočimi sredstvi proti vlomu. Daltonu se je posrečilo odnesti 772.000 dolarjev, a je kasneje padel v roke pravice.

Lotrija za moža. Siromašna ali lepa 15 letna punca v Filadelfiji Dorotea Miller, je dala v časopis oglas, da hoče vzeti onega moža, ki njej podari 1000 dolarjev, da bo mogla plačati operacijo za svojo mater. Na ta oglas se je javilo toliko moških, da je bila revica v pravi zadregi, katerega bi vzela. Sklenila je, da naj odloči žreb. Odločila je 100 kandidatov, od katerih je moral vsaki položiti 10 dolarjev in oni katerega ime bi bilo izžrebano, bi mogel postati 23. oktobra 1928 njen mož. Tedaj namreč bo dovršila 18. leto. Vse skupaj pa je prevrglo gledališče, ki je njej ponudilo za nastope 100 dolarjev mesečno. Ona je to ponudbo z veseljem sprejela. Vsi ženini se pa lahko obrišejo.

Največja drevesa na svetu so v Kaliforniji (Amerika); tam so drevesa vrste borovca, ki imajo v premeru 15 m debelosti in so 48 m visoka. Nedavno so posekali drevo, ki je imelo pri koreninah 34 m premera in je bilo 135 m visoko.

Tudi ženske so se podražile. Namreč v Afriki, kjer žive še divja plemena, ki prodajajo in kupujejo ženske, kakor živino. Če se hoče kdo oženiti, mora žensko — kupiti. (Pri nas je tudi ponekod — taka navada v prenesenem smislu.) — Po vojni se opaža v tistih krajih, da je cena ženskam grozno poskočila. Pred vojno je bila cena eni ženski srednje kakovosti — štiri rejene krave. Sedaj pa stane ženska — osem krav! Ko bi kulturni mogotci najprej v teh poganskih krajih zastavili svoj mogočen vpliv, bi storili res nekaj za človeštvo zaslužnega in odpravili vsaj tako — nečloveške običaje.

Največji gnoj na svetu se nahaja na nekem otoku velikega oceana med Ameriko in Azijo. Tam ne žive ljudje, ampak samo ptice in sicer v velikem številu. Cel otok je pokrit s ptičjimi odpadki v debelosti 500 metrov. Razume se, da je to izvrsten gnoj. Istega tovorijo na ladje in vozijo v Europo in Ameriko, ker so se poskusi z gnojenjem izvrstno obnesli.

Za „obmejni tiskovni sklad“ so darovali G. Al. Neudauer 20 K, Neimenovani 12 K, Neimenovana 20 K, Al. Obersné 20 K.

Stroj za saditev las. Amerikanski listi prinašajo vest, da je dr. James Thompson v New Yorku izumil stroj, s katerim se z elektriko zasadi na plešaste glave nove lase. V bližni bodočnosti se bodo baje izvedli v nekem klubu prvi poiskusi. Najpreje bo svečanosten banket, nato pa se bodo vršili poiskusi na osmih glavah plešcev. Stroj posadi 100 las na minuto in ker je na človeški glavi od 20.000 do 30.000 las, bo v kakih treh urah pokrita glava najpopolnejšega plešca z bujnimi lasmi. Razdelile se bodo nagrade za najlepšo plešo, pa tudi nagrade za najboljšo frizuro po nasaditvi. Ali so potrebne žrtve za ta eksperiment že našli, ameriški listi ne povedo.

Dopisi

Gornja Radgona. Veteransko društvo v Gornji Radgoni je ob priliki svojega razpusta darovalo iz svojega premoženja znesek 500 K za uboge učence tukajšnje šole, za kar se mu tem potom izreka najiskrenejša zahvala. — Šolsko vodstvo Gornja Radgona.

Gornja Radgona. Zamenjava zadnjega avstrijskega papirnatega denarja se je izvršila pri tukajšnjem davčnem uradu z največjo obzirnostjo, kar je na javnost zelo dobro vplivalo. Tako je ljudstvo enkrat videlo, da ministerska naredba ni samo s črkami izpolnjen prostor, ampak da se od vestnega uradništva tudi izpolnuje. To hvalevredno postopanje pri zamenjavi smo na podlagi nam došlih dopisov — objektivnosti radi sporočili javnosti. —

Gornja Radgona. Brezprimerna surovost. Prijatelj lista nam piše: Večkrat se sprehajam po Spodnjem grizu in ne malokrat čujem iz ust tega ali onega primorskega rojaka surovo psovanje Boga v italijanskem jeziku. Nas poštene Primorce žali tako nekorektno obnašanje, ker meče na vse poštene in zavedne rojake kaj sumljivo luč. Od istih ljudi se čuje tudi lažko žlobudranje in če isto med otroci in med prizadetimi vsaj na javnih prostorih ne bo prenehalo, bom prihodnjič objavil imena teh dičnih „rojakov“, da bo javnost zvedela, kdo dela narodno in tudi versko zavednim ter poštenim Primorcem take nekulturne škandale. Komur ne ugaja Jugoslavija in lepa slovenska govorica, naj gre tja, kamor ga vleče srce. Pa brez zamere prizadeti, ker vsaka mera je enkrat — polna.

Gornja Radgona. Neverjetnosti. Na dvorišču sodišča stoji še vedno nemški napis „Fremden ist der Eintritt verboten“, istotako ima ulica na pokopališče še vedno nemški napis in če kdo ne verjame, da imamo v Jugoslavije še vedno „Tabak-Verschleiss“, naj si ogleda hišo g. Korošeca na Zg. grizu.

Apače. Odtegnitev vojaštva iz Apačke kotline je povzročilo upravičeno vznemirjenje med tukajšnjim slovenskim prebivalstvom, osobito, ker se vsporedno z odhodom vojaštva razširjajo od strani tujih agitatorjev najbolj vznemirljive vesti. Opozarjamo politično oblast, da ukrene vse potrebno v zaščito slovenskega prebivalstva Apačke kotline. S takim postopanjem se omogočuje protidržavna agitacija na državni meji.

Apače. Na naslov politične oblasti. Večkrat smo javnost opozarjali na nezaslišne razmere, ki vladajo v celi Apački kotlini. V Apačah komandira pravzaprav par nemških petelinov, vsem pa je sicer bolj tihi a tem nevarnejši voditelj župnik dr. Potzinger. Odkar je vojaška posadka zapustila Apače, so zrasli tem ljudem grebeni in njih gibanje je skrajno sumljivo. Neverjetno je, pa resnično, da učitelja Močnik in Jager, ki dobivata mesečno plačo iz Gradca v višini 24.000 K hodita v družbi kaplana Polatscheka prosto in neovirano med prebivalstvom ter delajo propagando za Avstrijo. Opozarjamo merodajne činitelje na to, da posvetijo tem rogoviležem malo več pažnje. Imenovane treba izgnati tje, kamor jih srce vleče. Strpljivost od strani naših oblasti napram Nemcem in nemčurjem pač ni na mestu, najmanj pa v tem slučaju. Ali ne obstoji za take vrste ljudi nobena „obznana“?

Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je izvoljen za župana g. Karl Aubl, gostilničar in medar, pristaš SLS.

Kapela. Prireditev tombole Jugoslovenske Matice v nedeljo 29. maja je prinesla K 1960·55 čistega dobička, kateri dobiček bi bil veliko večji, ako bi ne bil dež. Hvala vsem, ki so se tombole udeležili in onim, ki so v denarju ali blagu sopripomogli da se je tombola mogla vršiti. Posebna hvala pa gre g. nadučitelju Pertlu, ki se je z vso požrtvovalnostjo trudil pri tamburaškem in pevskem zboru, da sta ona dva skozi njegovo vodstvo svojo nalogo pri petju in tamburanju tako dobro napravila, za kar najlepšo hvalo pevkem in tamburašem.

Gornja Radgona. Dne 8. t. m. zvečer so si hoteli trije možki in ena ženska kupiti zastonj črešnje na drevesu g. Bouvier. Ker so se menda preveč najedli, se je črešnja ž njimi vred podrla. Druge posebne nesreči ni.

Noršinci. Prepozno! Pride prihodnjič.

Za naše časopisje.

Vsled velikanskih stroškov, ki so zvezani z izdajanjem lista bi bili prisiljeni zvišati naročnino lista. Ker pa tega nočemo storiti, smo ustanovili

„Obmejni tiskovni sklad“.

Obmejni Slovenci in Slovenke, rodoljubi! Zbirajti ob vsaki priložnosti za Vaš časopis oziroma za „Obmejni tiskovni sklad“. V ta namen bomo razposlali položnice s primerno utemeljitvijo glede potrebe tega sklada. — „Murska Straža“ je zaradi stvarnosti svojega pisanja pridobila zadnji čas mnogo naročnikov, kar nas vodi na misel, list primerno povečati, če bo v doglednem času dovolj sredstev na razpolago. — Za nabiranje naročnikov se bo razpisal natečaj nagrad. Že danes opozarjamo na to vse naše zavedne mladeniče in mladenke, ki žele dobiti nagrado. Natančneje poročamo prihodnjič. Agitirajti povsod za „Mursko Stražo“, ki bo vedno braniteljica naših najvišjih vzorov: Vere, domovine in lepe slovenske materine besede. Prostovoljni darovi za „Obmejni tiskovni sklad“ se bodo sproti in na željo imenoma objavljali. — Na delo!

Gospodarstvo

Nove trošarine in nove takse. Na seji ožjega finančnega sveta se je razpravljalo o načrtu o novi trošarini in o novih taksah. Po tem načrtu so uvedene nove takse predvsem na prvorazredne dedščine, potem na plakate in na oglase v časopisju itd. Višina teh taks je precej različna in se ravna po vrsti od 10 par do 5 dinarjev. Od dosedanjih taks so okinjene samo takse na mineralne vode. Kar se tiče trošarine, tozadevne naredbe niso veliko izpremenjene. Predlogi o trošarini so bili v seji sprejeti brez ugovarjanja. Glede naredb z ozirom na takse časopisnih oglasov se še ni končnoveljavno sklenilo in bo o tem odločeval ministrski svet. Ta naredba se ne vstavi v finančni zakon, ampak v ciklus zakonskih naredb.

Zopet velik uspeh naše industrije. Tvornici cigaretnog papirja i tulajaka „Golub“ d. d. v Zagrebu se je posrečilo, kupiti veleslovito bivšo francosko tvornico cigaretnega papirja Smith-Menyer na Sušaku. Ista je opremljena z najmodernejšimi stroji ter je niti največje francoske tvrdke te stroke nikakor ne morejo prekositi. To podjetje, ki je na ta način prešlo v domačo last, je v stanju, brez vsake težkoče izvrševati svoje pridelke iz prvovrstnega materijala in prekositi glede kvalitete in cene vsako zunanjo konkurenco. Tvornica je jako razširjena in zamore ne samo ugoditi vsem zahtevam glede domače potrebe, ampak tudi delati za izvoz.

Zadružništvo.

Gospodarska organizacija Samostojne kmetijske stranke, delniška družba „Ekonom“, se preurejuje v zadrugo. Kdor se spominja, na kak čuden, da ne rečemo surov način je ta stranka do sedaj delala proti našim zadrugam (primerjaj podel napad „Kmetijskega lista“ na Gospodarsko zadrugo v Gornji Radgoni), bo se čudil, kaj je privedlo samostojne do tega, da so iz najhujših sovražnikov postali organizatorji zadrug. O drugih vzrokih ne bomo tukaj pisali, gotovo pa je, da je ta sicer brezprogramna stranka sprevidela, da tudi ona ne bo rešila našega kmeta s kapitalističnimi družbami in uničila slovenskega zadružništva. Ta korak samostojnih nam jasno kaže, da je edina rešitev našega kmeta in delavca v zadružništvu. Radovedni smo samo, ali bodo samostojni toliko dosledni in bodo sedaj prenehali z lažmi o naših zadrugah ali ne. Upajmo! Našim ljudem pa svetujemo, da se še trdneje oklenejo naših zadrug, ker edino zadruge nam lahko pomagajo v sedanjih in prihodnjih težkih časih.

Vinski sejem v Ljubljani.

Povodom trgovsko-obrtnega velesejma od 13. do 24. avgusta t. l. v Ljubljani, namerava Vinarski in sadjarski odsek Maribor, slov. kmetijske družbe prirediti za svoje področje (za Slov. Štajersko) veliki vinski sejem v zvezi z vinsko rastavo. V to svrhu iz odbornikov in drugih odličnih članov odseka sestavljen širši pripravljalni odbor je v svoji seji dne 28. maja t. l. določil za udeležitev na vinskem sejmu, ozir. vinski razstavi sledeče smernice:

1. Propagirati je nemudoma med producenti in drugimi interesenti po vinskih okoliših za soudeležbo na velesejmu.

2. Radi enotnega postopanja prevzame to prireditev vinarski in sadjarski odsek v svoje roke.

3. Pripusti se k velesejmu pod okriljem odseka vinske producente, zadruge in trgovce iz Slovenije, vendar mora vsako razstavljeno blago priti na sejem pod izvirnim imenom.

4. Na sejem pride vino lahko v sodčkih in steklenicah, na vzorčni prostor samo v steklenicah: novo vino se zato lahko po potrebi sproti polni v steklenice.

5. Sejma se lahko udeleže interesenti, ki imajo vino na prodaj in pa taki, ki ga nameravajo razstaviti samo za reklamo. Vendar se ne pripusti na sejem manjše količine kakor 50 sedemdesetinskih steklenic, ozir. 50 litrov v sodčkih od vsake vrste vina.

6. Za vinske okoliše, ki tvorijo skupino ali se osredotakajo v skupen prometni center, se sestavi po ena komisija za preskušnjo in odpremo vina v Ljubljano, in sicer:

a) za Mariborski in Pohorski vinarski okoliš (izvzemši okraj Konjice) ter gornje Slov. gorice (vštevši Št. Lenarški sodni okraj) tvori komisijo že obstoječi Glavni pripravljalni odbor za prireditev velesejma, kateri načeluje g. višji kletarski nadzornik Zabavnik v Mariboru, ki sprejema naznanila udeležitve in daje tozadevna pojasnila. Sprejemni prostor za vino: Vinarska in sadjarska šola v Mariboru.

b) za Ormožko-Ljutomerski in Gornjeradgonski vinarski okoliš. Naznanila sprejema in daje tozadevna

pojasnila g. ravnatelj Žnidarič, kmetijski nadzornik v Ljutomeru. Sprejemni prostor: klet g. Frica Zemljiča v Ljutomeru.

c) za Savsko-Sotelski in Celjski vinarski okoliš, vštevši okraje Rogatec in Konjice. Naznanila sprejema in daje tozadevna pojasnila g. ravnatelj Bele v Št. Jurju ob juž. žel. Sprejemni prostor: Vinarska zadruga v Celju.

d) za Haloze, Ptujski vinarski okoliš ter spodnje Slov. gorice. Naznanila itd. sprejema vinarski inštruktor g. Josip Zupanc v Ptuju. Sprejemni prostor se določi naknadno.

7. Označene komisije pošljejo po potrebi enega člana k sejam glavnega pripravljalnega odbora v Maribor, ki ima skrbeti za enotnost prireditve. Ravno tako odpošilja glavni pripravljalni odbor radi preskušenje vin in enotnega postopanja po potrebi svojega zastopnika k posameznim komisijam.

8. Komisijam se naroča, da skrbijo, da se za sejem namenjenega tipičnega vina izroče v svrho analize kmetijsko-kemičnemu preskuševališču v Mariboru ali Ljubljani, ker so te analize važne za boljše spoznavanje naših vin, kakor tudi za vinarstvo v obče.

9. Na velesejem se sprejmejo razven vina še sadjevec, šampanjec, brezalkoholne in razne žgane pijače ter sadni izdelki.

10. Tekom 14 dni je javiti glavnemu pripravljalnemu odboru število udeležnikov in množino za sejem namenjenega blaga.

11. Za financiranje prireditve se je sestavil konzorcij, ki preskrbi potrebna denarna sredstva in jih da odseku na razpolago. Do končnega obračuna so vsi dohodki iz prireditve last konzorcija; ko je krita izposojena svota z obrestni vred, ostane eventualni prebitek odseku kot fond za prihodnje enake prireditve.

12. Odsek skuša kriti svoje stroške deloma s prispevki, ki so pričakovati od kmetijske družbe, vlade in drugih korporacij ter s prodajo vina na ta način, da se udeležnikom sejma izplača za na sejmu razstavljene vzorce vina i. dr. le pol izkupička. Vendar se razstavljalce opozarja, da bo ta polovični izkupiček pri prodaji v steklenicah znašal okoli 25 K za steklenico ali vsaj za en liter na sejem postavljenega vina.

13. Radi boljšega gmotnega uspeha in pa, da občinstvo pristna štajerska vina bolje spozna, si odsek lahko uredi tudi točilnico vina na veseličnem prostoru ter točenje vina v steklenicah v velesejmski restavraciji.

14. V velesejmski komite se delegira enega zastopnika odseka iz Štajerske in sicer g. Petovarja, Ivanjkovci.

Ker je prireditev zelo važno za spoznanje naših vin v tu- in inozemstvu in za nadaljni razvitek naše vinske trgovine, se vinogradniki in drugi interesenti s tem nujno vabijo, da se v čim večjem številu velesejma s svojimi produkti udeleže ter to takoj javijo pristojni komisiji.

Vinarski in sadjarski odsek Maribor.

Zdravilišče Slatina Radinci

otvorjeno od 1. junija do 15. septembra

Mineralne, **naravne ogljičnokisle,** parne, električne **kopelji.** — Pitna zdravitev. ::::

Dobro oskrbljena zdraviliščna restavracija. — Kegljišče, tenis in druga zabavišča so gostom in izletnikom na razpolago. Prospekte razpošilja in pojasnila daje ravnateljstvo.

Veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga

KAROL HABER • MARIBOR

Telefon št. 149 int.
Brzojavi: Haber Maribor

Velepražarna za kavo z motornim obratom

Proda se
en par amerikanskih čevljev, visokih, za 700 K, Spodnji griz št. 8.

Živinski sejem se vrši v Dokleževju pri Beltincih (Prekmurje) dne 18. junija 1921.

Dobi se ocetna kislina
(Esenc) na debelo v vsaki množini. Vprašati v upr. „M. Straže“.

Pisalni stroj
sistem „Hammond“, v popolnoma dobrem stanju **se proda.**
Pojasnila daje upravništvo lista.

Molitvenike za birmance
ima v zalogi
knjigarna Panonija
v Gornji Radgoni

Proda se
novo zvezano ostrešje (rüšt) 14 m dolgo in 5·2 m široko z vsem tramovjem. Vpraša se pri **M. Koller, Črešnjevci** pri Gornji Radgoni.

Učenca
za mlinarsko obrt sprejme takoj **Alojz Kegl,** mlinar, **Hrastje-Mota.**

Književne vesti!
Na letno sezono naročite si takoj novoizišlo knjigo Jirasek:
„Filozofska historija“
30 K, ki je izšla kot prvo hrvatsko jubilejno izdanje, Po povzetju 31 K. Pošilja
J. Herejk srednica češko-jugoslovanske knjižare
Zagreb, Hatzova ul. 15.
Najboljši historični roman čehoslovaškega naroda.

Ruska književnost!
Češko-jugoslovanska založba
J. Herejk v Zagrebu
je prevzela
glavno zastopstvo
Slovanske založbe za državo SHS razun Srbije in ima v zalogi bogato izbiro ruske literature. Zahtevajte cenike! Naročila se takoj in hitro izvršijo!

Kostanjev les kupi vsako množino
„DRAVA“ lesna industrijska delniška družba
Maribor, Aleksandrova c. 51

20 do 30% ceneje!

manufakturno blago
vsake vrste, najboljše kakovosti in najlepši izbrani vzorci,
židane, perkalnate, delenaste in vsake vrste naglavne rute,
čevlje za možke, ženske in otroke,
sladkor
kavo, žgano in surovo,
riž,
milo,
sol,
moko,
otrobe,
razne poljedelske stroje,
motike,
steklo (šipe za okna)
modro galico,
cement
deske, late, štafelne,
tesan les,
petrolej, čisti, beli,
barve, suhe in oljnate,
umetna gnojila,
katran (teer),
apno,
bencin,
firnež
in sploh vsakovrstne gospodarske, obrtne in kmetijske potrebščine kupiš
20 do 30% ceneje pri
Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI
r. z. z n. z.
sprejema
hranilne vloge
ter jih obrestuje po
4%
Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem junija in koncem decembra h kapitalu;

daje
posojila
na vknjižbo, na poroštvo, menice tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive;

sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov;

dela prošnje za vknjižbo posojil
brezplačno;
plačuje rentni in invalidni davek sama ter ga ne odteguje vlagateljem;

posreduje pri izmenjavi tujih
valut (tujega denarja),
vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila;

daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8.—12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 14 ob kolodvoru.

Račun čekovnega urada v Ljubljani, št. 10.593. — Telefon št. 3.

Izdaja: Konzorcij „Murska Straža“. Odgovorni urednik: Roman Bendé. Tisk: Tiskarna Panonija v Gornji Radgoni.